

Pla de recuperació per a Europa

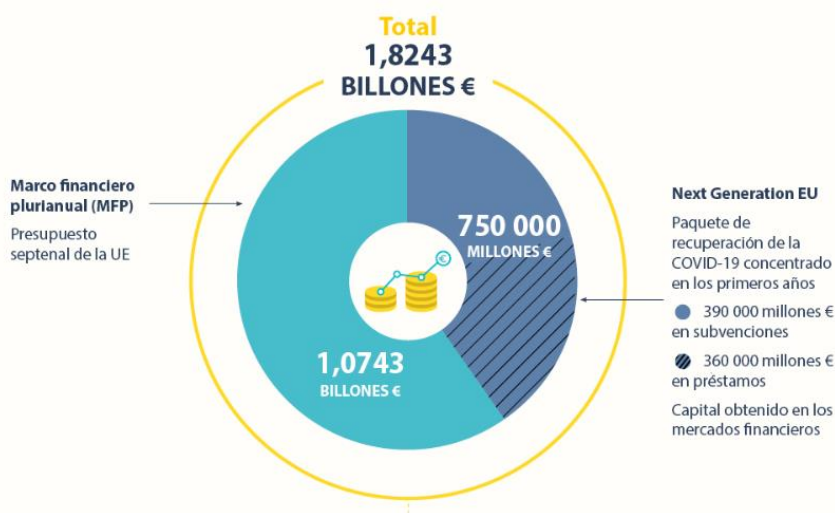
ANTECEDENTS

Cada 5-7 anys, la Comissió Europea defineix el pressupost de la UE a llarg termini, el que s'anomena el Marc Financer Pluriennal (MFP). Els elements més importants que defineix és el límit de despesa i la procedència dels recursos propis, és a dir, d'on provenen els ingressos.

La proposta de Marc Financer Pluriennal (MFP) per al període 2021-27, presentat per la Comissió Europea el maig del 2018, va ser aprovada pel Consell de la Unió Europea un cop va rebre el vistiplau del Parlament Europeu, el maig de 2019.

L'arribada de la pandèmia, ha fet reformular el pressupost de la Unió Europea, creant nous mecanismes de finançament, el qual l'anomenen **Pla de recuperació per a Europa**. El Pla, aprovat el passat mes de juliol pel Consell de la Unió Europea, inclou la **reformulació del Marc Financer Pluriennal** (1,0743 bilions d'euros) i alhora la creació un d'un sistema de mesures i mecanismes per a contribuir a la reparació dels danys econòmics i socials provocats per la pandèmia de coronavirus, iniciar la recuperació europea i preservar i crear ocupació, i que porta el nom de **New Generation EU** (750.000 milions d'euros). En total, la UE tindrà un total de 1,824 bilions d'euros fins l'any 2027.

Gasto de la UE para 2021-2027

Tant el MFP com el *Next Generation EU*, són instruments que serviran per a l'aplicació del paquet de recuperació per tal de fer front a les conseqüències socioeconòmiques de la pandèmia de COVID-19. Alhora, contribuiran a transformar la UE a través dels seus principals polítiques, en particular el **Pacte Verd Europeu, la revolució digital i la resiliència**.

DESPESES

1. Next Generation EU

Aquest instrument per a la recuperació europea, dotat amb **750.000 milions d'euros**, necessitarà enormes inversions públiques i privades a escala europea per crear ocupació i reparar els danys immediats causats per la pandèmia de COVID-19. Es dotarà de:

PILAR 1: Suport als estats membres en la seva recuperació: **instruments per a donar suport al estats membres per a recuperar-se de la crisi.**

- **Mecanisme de Recuperació i Resiliència:**

- 672.500 milions d'euros en 4 anys, dels quals 360.00 milions d'euros en préstecs (s'hauran de tornar), i 312.500 milions d'euros a subvencions (a fons perdut).
- S'assignaran els recursos en base als projectes d'inversió i reforma que els estats membres presentin a partir del 15 d'octubre i fins el 30 d'abril 2021. Aquests plans de recuperació i resiliència, han d'abordar també els reptes de política econòmica, creació d'ocupació, resiliència econòmica i social, i transicions ecològiques i digitals. Aquest plans, han de ser aprovats per majoria qualificada al Consell.
 - La Comissió Europea va publicar el document *Guidance to member states recovery and resilience plans* per facilitar als estats membres la preparació i presentació dels seus plans de recuperació i resiliència.
- La Comissió Europea recomana que els estats membres redactin els seus plans tenint en compte les següents àrees:
 - Tecnologies netes i energies renovables
 - Millora de l'eficiència energètica dels edificis públics i privats
 - Transport sostenible, accessible i intel·ligent i transport públic
 - Desplegament ràpid de serveis de banda ampla ràpida en totes les regions i llars, incloses les xarxes de fibra i 5G.
 - Digitalització de l'Administració i els serveis públics, inclosos els sistemes judicial i sanitari.
 - Augment de les capacitats industrials europees en matèria de dades en el núvol i desenvolupament de processadors de màxima potència, d'última generació i sostenibles.
 - Adaptació dels sistemes educatius a les competències digitals i desenvolupament de competències digitals en totes les edats.

- **Mecanisme Reactiu, REACT-EU:** 47.500 milions d'euros, per a donar suport als sectors claus per a la recuperació de la COVID-19.
- **Desenvolupament rural:** 7.500 milions d'euros, → aquests s'afegiran al pressupost de la PAC. El percentatge del cofinançament en el cas de les regions més desenvolupades

no superarà el 43%. Actualment Catalunya rep el 50% del cofinançament, i ara es reduiria una mica.

- **Fons de Transició Justa (FTJ):** 10.000 milions d'€

PILAR 2: Rellançar l'economia i donar suport a la inversió privada: mesures per ajudar a la inversió privada i a les empreses en dificultats.

- **Instrument de Recolzament a la solvència** (26.000€)
- **InvestEU:** 5 600 milions d'euros, mecanismes de garantia.
- **Instrument d'inversions estratègiques** (15.000€)

PILAR 3: Aprenentatge de la crisi: Reforç als programes de finançament ja existents per a aprendre d'aquesta crisi, fer el que el mercat únic sigui més fort i resilient i accelerar la transició ecològica i digital.

- **Horitzó Europa:** 5.000 milions d'€, recerca.
- **RescEU:** 1 900 milions d'euros.
- **Programa de Salut:** 9.400 milions d'€
- **Instrument de Veïnatge, Desenvolupament i Cooperació Internacional**
- **Ajuda humanitària**

2. Marc Financer Pluriennal 2021-2027

És el pressupost de la UE a llarg termini, dotat amb **1,0743 bilions d'euros**, i que permetrà a la UE complir els seus objectius a llarg termini i engegar el Pla de Recuperació. La Comissió ha hagut d'ajustar el seu programa de treball a la recuperació d'Europa, però segueix estant compromesa en el Pacte Verd Europeu i les transicions ecològica i digital.

Tot els diners recaptats mitjançant el *Next Generation EU* i el nou pressupost de la UE es canalitzarà a través dels diferents programes de finançament.

- Àmbits:
 - mercat únic, innovació i economia digital: 132.800 milions €
 - cohesió, resiliència i valors: 377.800 milions d'€
 - recursos naturals i medi ambient: 356.400 milions d'€
 - migració i gestió de les fronteres: 22.700 milions d'€
 - seguretat i defensa: 13.200 milions d'€
 - veïnatge i la resta del món: 98.400 milions d'€
 - administració pública europea: 73.100 milions d'€

El 30% del total de les despeses del MFP i del *Next Generation EU* es destinaran a projectes relacionats amb el clima, amb l'objectiu d'aconseguir d'aquí al 2030 una reducció d'emissions del 40% al 55% com a mínim. Això situarà la UE a la neutralitat climàtica el 2050 i el compliment de les seves obligacions de l'Acord de París.

3. Altres instruments

Dins l'acord en que van arribar en el Consell de la EU, en primer lloc, es va decidir crear **l'Instrument de Marge Únic** per a permetre el finançament de despeses imprevistes específiques en relació amb els compromisos i els pagaments corresponents que no podrien finançar-se d'una altra manera. El límit màxim anual d'aquest instrument queda fixat en 772 milions d'euros (a preus de 2018).

En segon lloc, van acordar crear tres instruments especials temàtics més, que oferiran mitjans de finançament addicionals per atendre determinats imprevistos:

- una reserva **d'ajust al Brexit** per donar suport als Estats membres i els sectors econòmics més greument afectats pel Brexit (5.000 milions d'€);
- **Fons Europeu d'Adaptació a la Globalització** per ajudar els treballadors que hagin perdut la feina com a conseqüència de reestructuracions derivades de la globalització (1.300 milions €);
- **Reserva per a Solidaritat i Ajudes d'Emergència**, per respondre a situacions d'emergència causades per grans catàstrofes als Estats membres i als països en vies d'adhesió i, així respondre ràpidament a necessitats d'emergència específiques (1.200 milions €).

INGRESSOS

Els estats membres també van acordar **reformar el sistema de recursos propis** i instaurar-ne de nous. Van arribar a un acord sobre una **nova contribució sobre els residus plàstics no reciclats** que entraria en vigor el 2021.

També s'espera que la Comissió Europea presenti aquest mateix any una proposta sobre una **mecanisme d'ajust de les emissions de carboni** i un **impost digital** que s'aplicarien a partir de l'1 de gener de 2023.

Es preveu que la Comissió Europea presenti proposta revisada sobre el **règim de comerç de drets d'emissió de la UE** (RCDE), que podria fer-se extensiu a el transport aeri i marítim. La Comissió també reflexionarà sobre altres possibles recursos, com un **impost sobre les transaccions financeres**.

Els ingressos generats pels nous recursos propis instaurats després de 2021 s'utilitzaran per al reemborsament anticipat dels emprèstits contrets en el marc de *Next Generation EU*.

Recursos propis ja existents:

- **Recursos propis tradicionals:** principalment els drets de duana i les cotitzacions pel sucre (els Estats membres retindran, en concepte de despeses de recaptació, el 25% de les quantitats recaptades);

- **Recursos propis basats en l'IVA:** s'aplica un tipus uniforme de l'0,3% a la base de l'impost sobre el valor afegit de cada Estat membre, amb la base imposable de l'IVA limitada a el 50% de l'RNB de cada país (es simplificarà la metodologia);
- **Recursos propis basats en la RNB:** s'obtenen d'aplicar un tipus uniforme a la renda nacional bruta dels estats membres. Aquest tipus s'ajusta tots els anys per equilibrar els ingressos i les despeses (sense canvis).

En el marc de l'MFP, el límit màxim assignat a la UE per finançar els crèdits de pagament anuals es fixa en:

- 1,40% de l'RNB (Renta Nacional Bruta) de tots els Estats membres → per a pagaments
- 1,46% de l'RNB de tots els Estats membres → per a compromisos

A ESPANYA

A Espanya li pertoquen aproximadament 140.000 milions d'euros.

- Distribució a fons perdut → 43.480 milions d'euros (70%), podrien disposar-se l'any 2021 i 2022. Els 15.000 milions d'euros (30%), podrien disposar-se l'any 2023.

El passat 7 d'octubre de 2020, el president del Govern espanyol, Pedro Sánchez, va presentar el "Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia", amb l'objectiu de permetre a Espanya, "créixer d'una nova manera, sobre uns pilars més robustos".

Aquest pla **mobilitzarà en els propers 3 anys (fins l'any 2023), el 50% dels recursos espanyols que provenguin de l'instrument *NextGenerationEU***, és a dir, **72.000 milions d'euros**. Dels quals el 37% es destinaran a inversió verda i el 33% a la digitalització.

Aquests 72.000 milions **d'euros hauran de permetre generar un impacte addicional al PIB de més de 2,5 punts anuals i crear més de 800.000 llocs de treball**, amb l'objectiu de renovar el teixit productiu, especialment amb el jovent.

El Govern espanyol ha decidit **avançar en els propers Pressupostos Generals, 27.000 milions d'euros d'aquest Pla**, per a permetre accelerar l'execució d'aquest, **un cop s'aprovin els pressupostos**.

Aquest pla s'estructura en **10 polítiques tractores**

- Agenda Urbana i rural, 16% dels recursos.
- Impuls a les infraestructures i els ecosistemes resilients, 12% dels recursos.
- Transició energètica justa i inclusiva, 9% dels recursos.
- Administració per al segle XXI, 5% dels recursos.
- Modernització i digitalització del ecosistema empresarial, 17% dels recursos.

- Pacte per la Ciència i la innovació i enfortiment del Sistema Nacional de Salu, 17% dels recursos
- Educació i coneixement, la formació contínua i el desenvolupament de les capacitats, 18% dels recursos
- Nova economia de les cures i polítiques d'ocupació, 6% dels recursos.
- Desenvolupament de la cultura i l'esport, 1,1% dels recursos
- Modernització del sistema fiscal.

A CATALUNYA

El passat 6 d'octubre de 2020, el Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar la **creació d'un Comitè Assessor Catalunya-Next Generation EU (CONEXT CAT-EU)**, per tal de proposar i avaluar possibles projectes que es presentaran als fons *Next Generation EU*.

Aquest òrgan, adscrit al Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, promourà i identificarà possibles projectes que es presentaran als fons *Next Generation EU*, sobre la base d'aquells projectes recollit al Pla per a la reactivació econòmica i la protecció social, les propostes d'acció recollides a l'informe elaborat pel Grup de treball Catalunya 20222, així com altres projectes que compleixin els criteris definits pel mateix Comitè assessor Conext Cat-EU.

ENS LOCALS

El repartiment del fons extraordinari, *Next Generation EU*, el farà Europa en base als Plans nacional de recuperació i resiliència que presenti cadascú d'aquests. Per tant, és decisió de cada estat membre quin grau de descentralització aplicarà en cada cas, i per tant, quin percentatge de fons arribarà als ens locals.

El Comitè de les Regions, en el passat ple del mes de juliol, va reclamar als estats membres que el Pla de Recuperació de la UE, tingui més en compte els ens locals i regionals, ja que són la peça clau per a la recuperació.

CRONOLOGIA

Ara és el moment de les negociacions amb el Parlament Europeu per ultimar amb urgència els textos legislatius. Un cop adoptada, els Estats membres hauran d'aprovar com més aviat millor la Decisió sobre recursos propis d'acord amb les seves disposicions constitucionals respectives.

- Octubre 2020 → Consell d'Europa
- Desembre 2020 → Possible acord i votació al Parlament Europeu del nou MFP 2021-27 i adopció relativa als recursos propis.
- Gener 2021 → Inici del nou MFP
- Maig 2021 → Aprovació dels plans que formen el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, Next Generation UE
- A partir del maig → implantació del *Next Generation UE*.

DOCUMENTACIÓ ADJUNTA

- Pla de recuperació per a Europa: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/recovery-plan-europe_es
- Mecanisme de Recuperació i Resiliència, *Next Generation EU*: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_20_949
- ACORD GOV/116/2020, de 6 d'octubre, pel qual es crea el Comitè Assessor Catalunya-Next Generation EU (CONEXT CAT-EU): <https://portaldogc.gencat.cat/utisEADOP/PDF/8243/1815773.pdf>
- Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia: https://www.lamoncloa.gob.es/presidente/actividades/Documents/2020/07102020_PlanRecuperacion.pdf